

2

352/10

1-4+5-6

DZIENNIK URZĘDOWY

Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

№ 1.

Wilno, 7 sierpnia.

1922.

33351 5836 15888

TREŚĆ. Część urzędowa: 1) Ustawa z d. 6 kwietnia 1922 r. o objęciu władzy państwowej nad Ziemią Wileńską. 2) Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 13 kwietnia 1922 r. w przedmiocie tymczasowego ustroju władz szkolnych na Ziemi Wileńskiej. 3) Ustawa z dnia 4 czerwca 1920 roku o tymczasowym ustroju władz szkolnych. 4) Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z d. 29 maja 1922 r. o utworzeniu Rejonu Wileńskiego szkolnictwa zawodowego. 5) Nominacja Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego. 6) Organizacja Urzędu Kuratorskiego. 7) Rozpoczęcie roku szkolnego. 8) W sprawie wydawania świadectw dojrzałości w szkołach prywatnych. 9) Mianowanie kierowników w publicznych szkołach powszechnych. 10) W sprawie samowolnych urlopów. 11) Urlopy nauczycieli w publicznych szkołach powszechnych. 12) Rozporządzenie Ministra W. P. i O. P. w sprawie świadectw lekarskich dla nauczycieli publ. szkół powsz. 13) Zwalnianie nauczycieli ze służby. 14) W sprawie przenoszenia stałych nauczycieli szkół powszechnych o obrębie jednego Okręgu Szkolnego. 15) Przenoszenie nauczycieli publicznych szkół powszechnych do innych Okręgów Szkolnych. 16) Egzaminacje dla eksternów. 17) Legitymacje służbowe. 18) Okólnik Prezydenta Ministrów w sprawie nieodpowiedniej korespondencji osób prywatnych z władzami oraz urzędami państwowymi. 19) W sprawie pism do Kuratorjum Okręgu Szkolnego. 20) W sprawie prenumeraty Dziennika Urzędowego. 21) Ruch służbowy.

1.

U S T A W A.

z dn. 6 kwietnia 1922 r. o objęciu władzy państwowej nad Ziemią Wileńską.

Art. 1.

Ziemia Wileńska, a mianowicie powiaty: Wileński, Oszmiański, Święciański, Trocki i Brasławski, z mocy uchwały Sejmu Ustawodawczego z dnia 24 marca 1922 r. złączona z Rzeczpospolitą Polską, podlega władzy organów centralnych Rzeczypospolitej, t. j. Sejmu, Naczelnika Państwa i Ministrów.

W. J. 489

Art. 2.

Na obszar Ziemi Wileńskiej rozciąga się moc obowiązująca:

- a) Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. № 44, poz. 267), ustawy przechodniej z dn. 18 maja 1921 r. do Ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 marca 1921 roku w sprawie tymczasowej organizacji władzy zwierzchniczej Rzeczypospolitej (Dz. U. R. P. № 44 poz. 268) wraz z uchwałą Sejmu z dnia 20 lutego 1919 r. (Dz. U. R. P. № 19, poz. 226);
- b) ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. № 7 poz. 44);
- c) ustawy z dnia 31 lipca 1919 r. w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. № 66 poz. 400).

Art. 3.

Dotychczasowe ustawy i rozporządzenia, obowiązujące na obszarze Ziemi Wileńskiej w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, pozostają nadal w mocy, o ile niniejsza ustawa inaczej nie stanowi.

Akt. 4.

Upoważnia się Radę Ministrów do zniesienia wszelkich wyjątkowych ustaw i rozporządzeń jakiegokolwiek pochodzenia, wydanych na niekorzyść lub dla przywileju jakiegokolwiek narodowości lub wyznania.

Art. 5.

Upoważnia się Radę Ministrów do rozciągania na Ziemię Wileńską mocy obowiązującej dekretów, ustaw i rozporządzeń, obowiązujących w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej na całym obszarze Rzeczypospolitej lub w poszczególnych jej częściach, do wprowadzania odpowiednich zmian w ustawach i rozporządzeniach, obowiązujących w myśl art. 3 na obszarze Ziemi Wileńskiej, oraz do wydawania przepisów uzgadniających, przechodnich i wykonawczych.

Upoważnia się dalej Radę Ministrów do unieważnienia wszelkich zarządzeń i rozporządzeń jakiegokolwiek pochodzenia, wydanych dla przywileju poszczególnych osób lub grup ich i do unieważnienia umów, zawartych przez władze, które działały na ziemiach w art. 1 określonych, jeśli umowy te oparte są na takim przywileju lub jeśli przez nie wedle uznania Rządu interesy Skarbu Państwa lub ludności zostały pokrzywdzone. Tak samo Rada Ministrów upoważniona jest do wydania zarządzeń, zmierzających do uporządkowania stosunków, wyływających z unieważnionych zarządzeń i umów.

Art. 6.

Osobne ustawy zabezpieczą ludności prawo swobodnego rozwoju życia kulturalnego, oświatowego i religijnego w jej języku ojczystym.

Art. 7.

Naczelnik Państwa na wniosek Rady Ministrów mianuje osobnego delegata dla objęcia administracji terenu, w art. 1 określonego, z uprawnieniami, przysługującymi zwierzchnikom władz administracyjnych II instancji według ustawy z dnia 2 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. № 65 poz. 395).

Art. 8.

Do terenu, wskazanego w art. 1, przyłącza się pod względem administracyjnym powiaty: Dziśnieński, Duniłowski i Wilejski, poddaje się je władzy delegata Rządu dla Ziemi Wileńskiej, jako II instancji, i wyłącza z województwa Nowogródzkiego.

Art. 9.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Prezydentowi Ministrów i poszczególnym ministrom, każdemu w jego zakresie działania.

Art. 10.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Marszałek:

Trąmpczyński.

Prezydent Ministrów:

Antoni Ponikowski.

2.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 13 kwietnia 1922 r.

w przedmiocie tymczasowego ustroju władz szkolnych na Ziemi Wileńskiej.

Na podstawie art. 5 i 8 ustawy z dnia 6 kwietnia 1922 roku o objęciu władzy Państwowej nad Ziemią Wileńską (Dz. U. R. P. № 26 poz. 213) zarządza się co następuje:

§ 1. Moc obowiązującą ustawy z d. 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50 poz. 304) rozciąga się na tereny, wskazane w art. 1 i 8 ustawy o objęciu władzy państwowej nad Ziemią Wileńską (Dz. U. R. P. r. 1922, № 26, poz. 213).

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego powierza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Ministrów:

Antoni Ponikowski.

3.

U S T A W A

z dnia 4 czerwca 1920 r.

o tymczasowym ustroju władz szkolnych.

(Dziennik Ustaw R. P. z r. 1920 Nr. 50 str. 872 poz. 304.)

Art. 1.

Kierownictwo naczelne i nadzór zwierzchni nad wychowaniem publicznem w Rzeczypospolitej Polskiej sprawuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Szkolnictwem wyższem zarządza Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego bezpośrednio.

Art. 2.

Dla celów administracyjnych w zakresie wychowania Państwo dzieli się na okręgi szkolne.

Czas i kolejność tworzenia okręgów szkolnych, ich obszar oraz siedzibę ich władz oznaczy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 3.

Na czele okręgu szkolnego stoi kurator okręgu szkolnego, mianowany przez Naczelnika Państwa, na wniosek Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, uchwalony przez Radę Ministrów.

Art. 4.

Do zakresu działania kuratora okręgu szkolnego należeć będzie:

1. Administrowanie instytucjami wychowawczemi i oświatowemi oraz szkołami ogólnokształcącemi, podlegającemi zarządowi Państwa, szkołami zawodowemi w zakresie, przekazanym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, a także nadzór, opieka i kontrola nad szkolnictwem, wychowaniem przedszkolnem i pozaszkolnem oraz oświatą w okręgu;
2. Rozstrzyganie odwołań od orzeczeń i zarządzeń podległych mu władz i urzędów;
3. Układanie projektu budżetu okręgu szkolnego, przedstawianie go Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz asygnowanie funduszy na utrzymanie szkolnictwa w okręgu w ramach zatwierdzonego budżetu;
4. Zatwierdzanie dyrektorów prywatnych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich;
5. Mianowanie urzędników do VII kategorii płacy włącznie;
6. Przenoszenie w granicach okręgu niestałych nauczycieli szkół średnich, ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich;

7. Mianowanie kierowników publicznych szkół powszechnych;
8. Przedstawianie Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wniosków w sprawie mianowania wizytatorów okręgowych, inspektorów szkolnych, dyrektorów i nauczycieli państwowych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich oraz urzędników od VI kategorii płacy wyższ;
9. Mianowanie członków rad szkolnych powiatowych i rad opiekuńczych państwowych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich;
10. Udzielanie urlopów podwładnym urzędnikom i nauczycielom w granicach określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;
11. Przenoszenie w stan spoczynku na podstawie obowiązujących przepisów;
12. Inne sprawy, przekazane ustawami lub rozporządzeniami Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 5.

Do czasu wydania ustawy o ostatecznym ustroju władz szkolnych i organów samorządu szkolnego Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może powoływać do współdziałania z kuratorami radę szkolną okręgową, złożoną z czynników zawodowo-pedagogicznych, społecznych i przedstawicieli wyznań religijnych, uznanych przez Rzeczpospolitą Polską, do których w danym okręgu znaczna część ludności się przyznaje. Kompetencje rad szkolnych okręgowych określi rozporządzeniem Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 6.

Z chwilą utworzenia okręgu i zamianowania kuratora przestają działać na obszarze okręgu wszelkie organy administracji szkolnej z wyjątkiem powiatowych, gminnych i miejscowych, a sprawowana przez nie władza, o ile nie została tą ustawą zastrzeżona kuratorowi, będzie rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego bądź zastrzeżona Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, bądź przeniesiona na podwładne mu organy.

Art. 7.

Do czasu uchwalenia przez Sejm ustawy o ostatecznym ustroju władz szkolnych i organów samorządu szkolnego „Przepisy tymczasowe o szkołach elementarnych w Królestwie Polskiem“ z dnia 10 sierpnia i 7 września 1917 r., normujące w b. Kongresówce skład i zakres działania powiatowych i gminnych władz i urzędów szkolnych, pozostają w mocy; w b. dzielnicach austriackiej i pruskiej skład i zakres ich działalności określi dla poszczególnych

okręgów drogą rozporządzeń Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 8.

Istniejące w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy rady szkolne okręgowe otrzymują nazwę rad szkolnych powiatowych, względnie miejskich, zaś inspektorzy okręgowi — inspektorów szkolnych.

Art. 9.

Zależność władz i urzędów szkolnych od organów administracji politycznej wszelkich stopni znosi się.

Art. 10.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Marszałek

(—) *Trąmpczyński.*

Prezydent Ministrów

(—) *L. Skulski.*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) *T. Łopuszański.*

4.

Utworzenie Wileńskiego Rejonu Szkolnictwa Zawodowego

*Do Pana Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego
w Wilnie.*

Na zasadzie art. 2 i 4 punktu 1 ustawy z dn. 4 czerwca 1920 r. (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 50, poz. 304) o tymczasowym ustroju szkolnym) poruczam Panu administrację szkolnictwa zawodowego w Rejonie Wileńskim, do którego włączam obszary Kuratorów Wileńskiego i Poleskiego oraz inspektoraty szkolne: Lidzki, Nowogródzki, Słomimski i Wołczyński, należące do Okręgu Szkolnego Białostockiego.

Do zakresu działania Pana w odniesieniu do szkolnictwa zawodowego należy:

1. przedstawianie Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wniosków w sprawie zakładania, przekształcania i związania państwowych szkół zawodowych, oraz w sprawie udzielania zezwoleń na otwarcie i przyznawanie praw prywatnym szkołom zawodowym;
2. przedstawianie Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego projektu budżetu państwowych szkół zawodowych, asygnowanie kwot w ramach zatwierdzonego budżetu;

3. przedstawianie Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wniosków w sprawach mianowania, przenoszenia i uwalniania dyrektorów i nauczycieli etatowych państwowych szkół zawodowych;
4. mianowanie, przenoszenie i zwalnianie nauczycieli kontraktowych, urzędników kontraktowych, instruktorów i urzędników kancelaryjnych państwowych szkół zawodowych;
5. zatwierdzanie kierowników i nauczycieli prywatnych szkół zawodowych;
6. administrowanie i wizytowanie szkół zawodowych;
7. załatwianie spraw Rad Opiekuńczych;
8. składanie Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego sprawozdań o stanie szkolnictwa zawodowego;
9. rozstrzyganie odwołań od orzeczeń i zarządzeń podległych organów szkolnictwa zawodowego;
10. udzielanie urlopów urzędnikom i nauczycielom państwowych szkół zawodowych do trzech miesięcy, względnie przedstawianie wniosków Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, o ile chodzi o dłuższe urlopy.

Panom Kuratorom Okręgów Szkolnych Białostockiego i Poleskiego polecam udzielanie Kuratorowi Okręgu Szkolnego Wileńskiego wszelkiej pomocy w zarządzaniu szkołami zawodowymi na terenach objętych niniejszem rozporządzeniem.

Minister:

w. z. T. Łopuszański

Nr. 4635/22. Dz. III/1165/22 S.
Dnia 29 maja 1922 r.

5.

*Do Pana Zygmunta Gąsiorowskiego
Kuratora Okręgu Szkolnego Pomorskiego.*

Mianuję Pana od dnia 16 maja r. b. Kuratorem Okręgu Szkolnego Wileńskiego w IV stopniu służbowym. (Ustawa z dnia 13 lipca 1920 r. Dz. U. R. P. № 65 par. 429).

Warszawa—Belweder, d. 10 maja 1922 r.

Naczelnik Państwa

J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów
i Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
Antoni Ponikowski.

Do Pana Zygmunta Gąsiorowskiego

Kuratora Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

Naczelnik Państwa postanowieniem z dn. 10 maja 1922 r. mianował Pana od dnia 16 maja r. b. Kuratorem Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

W związku z powyższą nominacją zwalniam Pana z dniem 15 maja r. b. z obowiązków Kuratora Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

Jednocześnie wyrażam Panu gorące podziękowanie za pełną oddania i tak owocną pracę organizacyjną i kierowniczą, jakiej Pan dokonał na swem dotychczasowym stanowisku.

Minister

w. z. *T. Łopuszański.*

Dn. 16 maja 1922 r.
Nr. 168/7 i P.

6.

Organizacja Urzędu Kuratorskiego.

(w streszczeniu).

§ 1. Kurator Okręgu Szkolnego kieruje pracą swych współpracowników, nadaje tej pracy jednolity kierunek oraz czuwa nad jej zgodnością z obowiązującymi przepisami.

§ 2. Rozdziału czynności pomiędzy pracowników Kuratorjum dokonywa Kurator Okręgu Szkolnego.

§ 3. Wszelkie rozporządzenia władz centralnych, pisma podwładnych organów i urzędów, podania osób interesowanych i t. p. kierowane są do Kuratora, który przydziela je właściwym wydziałom lub referatom.

Pisma, wychodzące z Kuratorjum, podpisuje Kurator lub „za Kuratora“ jego zastępca, albo też upoważniony przez Kuratora naczelnik wydziału lub referent.

§ 4. W razie niemożności pełnienia przez Kuratora obowiązków służbowych zastępuje go w nich ten z naczelników wydziałów, któremu Kurator zastępstwo poruczy. Na zastępcę przechodzą w okresie zastępstwa wszelkie prawa i obowiązki Kuratora.

W razie potrzeby Minister W. R. i O. P. może mianować stałego zastępcę Kuratora.

§ 5. Kurator sprawuje nad wszystkimi pracownikami podległych mu urzędów władzę dyscyplinarną na zasadzie obowiązujących przepisów.

§ 6. Kuratorjum składa się z wydziałów:

Wydział 1-szy prezydjalny do spraw personalnych pracowników Kuratorjum, spraw prawnych i higieny szkolnej, do kancelaryjnych

łącznie z działem stytystyczno-sprawozdawczym i redakcją pisma urzędowego oraz do spraw ogólnych, odnoszących się do wszystkich wydziałów; do wydziału tego należy: referat gospodarczo-finansowy do technicznego załatwiania spraw finansowych, gospodarczych i budowlanych.

Wydział II-gi do spraw wychowania przedszkolnego, szkolnictwa powszechnego oraz — o ile zajdzie tego potrzeba — doksztalcenia nauczycieli czynnych.

Wydział III-ci do spraw szkolnictwa średniego ogólno-kształcącego

Wydział IV-ty do spraw szkolnictwa zawodowego.

Wydział V-ty do spraw oświaty pozaszkolnej.

Wydziały I, II i III będą utworzone we wszystkich okręgach.

Na mocy osobnego rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. mogą być utworzone: a) Wydział IV szkolnictwa zawodowego dla jednego, dwóch lub większej liczby okręgów szkolnych i b) Wydział V-ty — oświaty pozaszkolnej — tam, gdzie zajdzie tego potrzeba.

§ 7. Na czele Wydziału stoi Naczelnik Wydziału.

Naczelnicy Wydziału II, III i IV pełnią poza powierzoną im pracą kierowniczą i administracyjną funkcje wizytatorów okręgowych; w tym celu przydziela się im odpowiedni obszar wizytacyjny względnie odpowiednią liczbę zakładów naukowych.

§ 8. Do wydziału II-go prócz naczelnika wydziału wchodzi wizytatorowie okręgowi szkolnictwa powszechnego.

Dział kształcenia nauczycieli tworzy odrębny referat, którego kierownik—wizytator seminarjów i preparand—w tej dziedzinie pracy zależy bezpośrednio od Kuratora; do wizytatora seminarjów mogą należeć również sprawy, związane z doksztalcaniem nauczycieli czynnych; dział kształcenia nauczycieli może być przydzielony jednemu z wizytatorów okręgowych szkolnictwa powszechnego, o ile dział ten nie jest w okręgu rozwinięty tak, aby mógł zatrudnić całkowicie odrębną siłę fachową.

Kierownik działu kształcenia nauczycieli, o ile nie jest wizytatorem szkół powszechnych, bierze w miarę potrzeby udział w kolegjalnej pracy wydziału szkół powszechnych, wizytatorowie zaś szkół powszechnych winni być powoływani w miarę potrzeby do współudziału w kolegjalnem rozważaniu spraw, dotyczących kształcenia nauczycieli. Przy wizytacji powiatów wizytatorowie szkół powszechnych zwiedzają seminarja nauczycielskie.

Dział wychowania przedszkolnego i oświaty pozaszkolnej, — o ile nie tworzy samodzielnego wydziału—mają osobnych referentów. Do wydziału III i IV wchodzi wizytatorowie okręgowi szkolnictwa średniego ogólnokształcącego wzgl. zawodowego,

§ 9. Kurator Okręgu Szkolnego wydaje organ urzędowy szkolny pod nazwą „Dziennik Urzędowy Okręgu Szkolnego.....”, którego redakcję powierza jednemu z pracowników Kuratorjum.

7.

Rozpoczęcie roku szkolnego.

P. Minister W. R. i O. P. okólnikiem z dnia 1 maja 1922 roku (Dz. Urz. M. W. R. i O. P. № 18/87 z dn. 21 maja 1922 r. poz. 189) zarządził co następuje:

Rok szkolny 1922/23 rozpocznie się dnia 1-go września nabożeństwem kościelnym, początek zaś normalnych lekcyj dnia 2-go września 1922 r. o godzinie 8-ej rano.

Szczegółowy wykaz dni wolnych od nauki szkolnej na rok szkolny 1922/23 będzie ustalony osobnem rozporządzeniem.

(—) *Z. Gąsiorowski*

Kurator

Wilno 9-VI 1922.

L. 6351.

Okólnik № 2.

8.

W sprawie wydawania świadectw dojrzałości w szkołach prywatnych

Ministerstwo W. R. i O. P. zarządza co następuje:

1. Do wydawania świadectw dojrzałości uczniom (enicom) klas ósmych, którzy (e) złożą przepisane egzaminy, uprawnione są wszystkie szkoły średnie państwowe i te prywatne, w których Ministerstwo W. R. i O. P., względnie Kuratorjum powołało Komisję egzaminacyjną dla przeprowadzenia egzaminów dojrzałości i wydania świadectw dojrzałości.
2. Prywatne szkoły średnie, w których Komisja egzaminacyjna dla przeprowadzenia egzaminów dojrzałości nie została przez władze szkolne powołana, nie mają prawa wydawania świadectw dojrzałości uczniom (enicom) ani też w końcowych świadectwach szkolnych używania nazw i określeń takich („świadectwo dojrzałości“, „atestat“ i t. p.), któreby mogły wywołać błędne mniemanie co do równoważności tych dokumentów ze świadectwami dojrzałości.
3. Prywatne szkoły średnie, które niegdyś posiadały prawa, udzielone przez władze szkolne jednego z państw zaborczych, winny bezwzględnie zaniechać powoływania się na te prawa w wydawanych przez siebie świadectwach.

Minister

Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

(—) w. z. *T. Łopuszański.*

Dn. 21/VI 1922 r.

Nr. 10690/22 D. II.

W sprawie mianowania kierowników publicznych szkół powszechnych.

I. W myśl Ustawy z dn. 4 czerwca 1920 „o tymczasowym ustroju władz szkolnych“ (Dz. Urz. M-wa W. R. i O. P. Nr. 18/20) i Rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie utworzenia Okręgu Szkolnego Wileńskiego (Dz. Urz. M-wa Nr. 19/22) mianowanie Kierowników szkół dwu i więcej klasowych należy do kompetencji Kuratorjum.

Wobec powyższego zechcą p. Inspektorzy w terminie do 20 sierpnia b. r. przedłożyć Kuratorjum wnioski o zamianowanie Kierowników tych szkół z załączeniem odpisów arkuszy nauczycielskich kandydatów i opinję o wyniku ich dotychczasowej pracy nauczycielskiej.

We wnioskach podać należy miejscowość, gminę i stopień organizacyjny szkoły (iloklasowa), do której ma być zamianowany kadydat.

IV. *Mianowanie kierowników.* Ministerstwo przypomina, iż według okólnika z dn. 2 października 1918 Nr. 11519 p. III. mianowanie kierowników szkół dwu i więcej klasowych prócz opinji Rady Szkolnej Powiatowej należy do kompetencji Ministerstwa.

Do wniosków o mianowanie kierowników szkół dwu i więcej klasowych prócz opinji Rady Szkolnej Powiatowej należy dołączyć sprawozdanie, zawierające następujące szczegóły:

Uzupełniając powyższe zarządzenie z dn. 8/VII 1822 L. 738 zechcą pp. Inspektorowie na przyszłość w sprawozdaniach swych co do obsadzania Kierownictwa umieścić następujące szczegóły:

1) miejscowość, gminę, charakter szkoły (iloklasowa), która ma być obsadzoną oraz dowody opróżnienia się stanowiska kierownika przy tej szkole,

2) odpis arkusza nauczycielskiego kandydata na kierownika oraz wyniki jego dotychczasowej pracy nauczycielskiej,

3) wyjaśnienie, czy mianowanie ma nastąpić ze względów służbowych, czy też na prośbę petenta (tki). W razie, gdy mianowanie ma nastąpić na prośbę potenta, należy połączyć jego prośbę o to stanowisko,

4) pożądanę jest, aby stanowiska kierownicze były obsadzone drogą konkursu. Podania kandydatów z opinią odnośnych Inspektorów wpływać mają wprost do Inspektora szkolnego, w którego okręgu stanowisko kierownicze jest wolne. Wszystkie podanie mają być przedłożone Kuratorjum

10.

W sprawie samowolnych urlopów.

Niejednokrotnie zauważono, iż nauczyciele (lki) publicznych szkół powszechnych bez uzyskania urlopów od swej władzy przełożonej spędzają często czas nawet dłuższy poza miejscem swych zajęć służbowych, przerywając w ten sposób bezprawnie pracę szkolną, gwałcąc przyjęte na siebie zobowiązania.

W takich warunkach szkoła mija się ze swem podstawowem zadaniem wychowawczem—wdrażaniem w działalność szkolną obowiązkowości, zaprawianiem do ciągłej, systematycznej pracy.

Wierzę, iż nauczycielstwo, pomne na doniosłe zadania wychowawcze swej pracy, samo tępić będzie tego rodzaju objawy niesumienności i piętnować w swem gronie jednostki, pozbawiane poczucia odpowiedzialności zawodowej i obywatelskiej.

Równocześnie jednak uważam za swój obowiązek uprzedzić, że podobne „urlopy“ Kuratorjum będzie pochytywało za samowolne opuszczenie stanowiska, co — zgodnie z wyjaśnieniem Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 26/VI 1922 Nr. 8159/1 — pociąga za sobą wydalenie ze służby z pozbawieniem poborów od dnia opuszczenia służby i zwrotem od tegoż dnia poborów niestusnie pobranych.

Jedynie w wypadkach wyjątkowych — nagłej potrzeby ratowania swego zdrowia lub najbliższej rodziny — o ile ze względu na odległość powiadomienie Inspektora Szkolnego jest niemożliwe — nauczyciel (lka) może opuścić miejsce swych obowiązków służbowych; w tych wyjątkowych wypadkach obowiązano (a) jest jednak natychmiast, i nie później jak w dniu następnym po powrocie, zawiadomić o swym wyjeździe Inspektora Szkolnego z szczegółowem podaniem przyczyn, które go do tego skłoniły, wskazaniem osoby, do której wyjeżdżał (a) i miejscowości oraz czasu swego tam pobytu. O ileby nagle potrzeba zmusiła nauczyciela (lkę) do dłuższej ponad trzy dni razem z drogą nieobecności w miejscu urzędowania, obowiązano (a) jest powiadomić Inspektora Szkolnego z miejsca chwilowego swego pobytu.

W szkołach wieloklasowych urlopów do trzech dni udziela kierownik szkoły, w miejscach zamieszkania Inspektora Szkolnego — Inspektor.*

(—) *Z. Gąsiorowski*
Kurator.

11.

W sprawie urlopów nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Inspektorowi Szkolnemu przysługuje prawo udzielania nauczycielom urlopów do 4-ch tygodni. Dłuższych urlopów ponad 4 tygodnie może udzielić Kuratorjum wzgl. Ministerstwo, o ile będą dostateczne do tego powody. Prośby o urlop, w których powinny być podane dokładnie powody urlopu, względnie dołączone świadectwo lekarza powiatowego winni nauczyciele składać na ręce Inspektora Szkolnego. Inspektor Szkolny albo udziela urlopu we własnym zakresie działania w myśl powyższego, albo przedkłada prośbę Kuratorjum do rozstrzygnięcia.

Do przedkładanych Kuratorjum próśb nauczycieli o urlop winien Inspektor Szkolny dołączyć sprawozdanie, podające:

1. Stanowisko petenta, jak długo pracuje w zawodzie nauczycielskim w ogólności, od kiedy zajmuje stanowisko nauczyciela w szkole publicznej.
2. Czy, kiedy i jak długo był już na urlopie.
3. Wniosek Inspektora, określający dokładnie czas trwania urlopu.
4. W jaki sposób będzie zorganizowane zastępstwo za urlopowanego, czy miejscowymi siłami, czy też należałoby ustanowić płatne zastępstwo.

Jednocześnie nadmienia się, że do wszelkich próśb, wnoszonych przez nauczycieli do Kuratorjum za pośrednictwem Inspektora, winien Inspektor dołączyć zawsze własną opinię, tudzież postawić swój wniosek.

Wilno d. 27/VII 1922 r.
№ 6876.
Okólnik № 19 - II.

(—) z. Gąsiorowski.
Kurator.

12.

W sprawie świadectw lekarskich dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych, ubiegających się o urlop.

Zarządzam, aby nauczyciele publicznych szkół powszechnych, pragnący otrzymać urlop z powodu choroby, zwracali się do odpowiednich Inspektorów Szkolnych z prośbą o poddanie stanu ich zdrowia badaniu lekarskiemu. Na pisemnie wyrażone życzenie Inspektora Szkolnego dokona badania lekarz powiatowy i prześle swe orzeczenie z wnioskiem co do urlopu bezpośrednio Inspektorowi Szkolnemu do dalszego urzędowania.

Minister

Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
w. z. (—) T. Łopuszański.

Dn. 29/VI 1922 r.
Nr. 1140/l.

13.

W sprawie zwalniania nauczycieli ze służby.

Często się zdarza, iż nauczyciele publicznych szkół powszechnych, zgłaszając swoje ustąpienie ze służby nauczycielskiej w danym powiecie, żądają natychmiastowego zwolnienia, a nawet bez uprzedniego zawiadomienia Inspektora Szkolnego i bez uzyskania formalnego zwolnienia z dotychczas zajmowanej posady, porzucają swe stanowisko przenosząc się do innego zawodu.

Takie postępowanie wprowadza zamęt w administrację szkolną, utrudnia normalną i regularną pracę w szkole, a samych nauczycieli może narazić na straty materialne, ponieważ nauczyciel publicznej szkoły powszechnej, który bez wiedzy i zgody władzy szkolnej przeniósł się na inną posadę musi być na żądanie władz szkolnych w myśl uchwały Rady Ministrów z dn. 22 maja 1919 r. Nr. 5280 ze służby na nowej posadzie zwolniony.

Celem uniknięcia niepożądanych następstw, wynikających z samowolnego opuszczenia posady przez nauczyciela, Ministerstwo W. R. i O. P. okólnikiem z dn. 23/IX 1919 r. Nr. 21218/19 S. I. zarządziło co następuje:

Jeżeli nauczyciel publicznej szkoły powszechnej ma zamiar przenieść się do innego zawodu, winien dość wcześnie zawiadomić o tem pisemnie Inspektora Szkolnego, prosząc jednocześnie o udzielenie mu zwolnienia z zajmowanej dotychczas posady i wymieniając termin, w ciągu którego chciałby zwolnienie uzyskać. Władza szkolna nie może prośby nauczyciela o zwolnienie załatwić odmownie, musi sobie jednak zastrzec termin zwolnienia, aby mieć możliwość wyszukania i zamianowania na miejsce ustępującego nauczyciela nowej siły nauczycielskiej. Ten termin nie może bezwarunkowo przekraczać trzech miesięcy. Oczywiście nauczyciel może być także w krótszym terminie ze służby zwolniony, o ile przeciw wcześniejszemu zwolnieniu nie zachodzą żadne przeszkody.

Prośby o zwolnienie nauczycieli tymczasowych załatwiają Inspektorowie Szkolni we własnym zakresie działania, prośby zaś o zwolnienie nauczycieli stałych winni Inspektorowie przekładać niezwłocznie Kurotorjowi wraz z konkretnym wnioskiem, w jakim terminie dany nauczyciel będzie mógł być zwolniony.

O każdym wypadku samowolnego opuszczenia posady przez nauczycieli obowiązani są Inspektorowie Szkolni donosić niezwłocznie Kuratorjum.

Wilno dn. 27/VII. 1922 r.
№ 6877.
Okólnik № 20 - II.

(—) Z. Gąsiorowski
Kurator.

14.

W sprawie przenoszenia stałych nauczycieli szkół powszechnych w obrębie jednego Okręgu Szkolnego.

Na podstawie art. 4 p. 12 Ustawy z dn. 4 czerwca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 50 poz. 304) o tymczasowym ustroju władz szkolnych Minister W. R. i O. P. rozporządzeniem z d. 27 czerwca 1922 r. № 16304/I przekazał Kuratorom Okręgów Szkolnych przenoszenie nauczycieli stałych na własną ich prośbę.

Jeżeli przeto nauczyciel stały stara się o stanowisko nauczycielskie w innej miejscowości, winien wnieść drogą służbową odpowiednie podanie (przez kierownictwo szkoły, w której pracuje i inspektora Szkolnego tego powiatu, w którym pracuje) do Kuratorjum.

Jeżeli nauczyciel ubiega się o inne stanowisko nauczycielskie w tym samym powiecie, inspektor szkolny odsyła w zasadzie tą prośbę do Rady Szkolnej Powiatowej, poczem z opinią własną, dołączwszy odpis arkusza nauczycielskiego kandydata odsyła podanie do Kuratora celem ostatecznego rozstrzygnięcia.

Jeżeli zaś nauczyciel stara się o stanowisko nauczycielskie w obrębie innego powiatu położonego jednak w obrębie tego samego okręgu szkolnego, inspektor szkolny właściwy odsyła podanie bezwzględnie z własną opinią i odpisem arkusza nauczycielskiego do inspektora szkolnego tego powiatu, na którego terenie dany nauczyciel chciałby pracować. Ten zaś inspektor przesyła to podanie (wraz z innymi podaniami) Radzie Szkolnej Powiatowej do opinii, poczem wraz ze swą opinią posyła podanie do Kuratora, który rozstrzyga ostatecznie.

Wilno, d. 27/VII. 1922.

№ 6878.

Okólnik № 21—II.

(—). *Z. Gąsiorowski*

Kurator.

15.

W sprawie przenoszenia nauczycieli szkół powszechnych do innego Okręgu Szkolnego.

Na podstawie art. 4 p. 12 Ustawy z dn. 4 czerwca 1920 roku (Dz. U. R. P. Nr. 50 poz. 304) o tymczasowym ustroju władz szkolnych Minister W. R. i O. P. rozporządzeniem z dn. 27 czerwca 1922 r. Nr. 17774/I upoważnił Kuratorów Okręgów Szkolnych do załatwiania we własnym zakresie działania bez odnoszenia się do Ministerstwa W. R. i O. P. prośbę nauczycieli szkół powszechnych, starających się o przeniesienie z innych Okręgów Szkolnych.

Nauczyciel, starający się o zamianowanie go w innym Okręgu Szkolnym (przeniesienie) wnosi podanie do Kuratora tego Okręgu Szkolnego, w którym chce otrzymać stanowisko. Podanie to wnosi przepisaną drogą służbową, a więc przez kierownictwo szkoły, w której pracuje, Inspektora Szkolnego tego powiatu, w którym pracuje i Kuratora swego Okręgu Szkolnego.

Po porozumieniu się Kuratorów pomiędzy sobą Kurator tego Okręgu, do którego chce przenieść się nauczyciel, przesyła dekret nominacyjny lub zawiadomienie o odmowie na ręce pierwszego Kuratora.

Sprawy sporne rozstrzyga Ministerstwo W. R. i O. P.

Wilno, dn. 27/VII 1922 r.
№ 6878.
Okólnik № 21 - II.

(—) *Z. Gąsiorowski*
Kurator.

16.

W sprawie egzaminów dla eksternów.

Egzaminy dla eksternów z zakresu klas ośmiu i różnego rodzaju egzaminy uzupełniające odbywać się będą na terenie Okręgu Szkolnego Wileńskiego dwa razy w roku: w lutym — marcu i wrześniu — październiku przed Komisją, wyznaczoną przez Kuratora Okręgu Szkolnego.

Egzaminy dla eksternów z zakresu klas czterech i sześciu odbywać się będą również dwa razy w roku — w lutym i październiku przy gimnazjach, wskazanych przez Kuratora Okręgu Szkolnego.

Szczegóły, dotyczące częściowego zwalniania od egzaminów, składania podań, regulaminów egzaminacyjnych, miejsca zasiadania Komisji egzaminacyjnych i opłat będą podane w następnym numerze Dziennika Urzędowego O. S. W.

Wilno 30/VII 1922 r.
№ 6886.

(—) *Z. Gąsiorowski*
Kurator.

17.

W sprawie legitymacji służbowych.

Kuratorjum wydaje legitymacje, przepisane, w rozporządzeniach władz centralnych, typu, urzędnikom i nauczycielom, przyczem prowadzić będzie ścisłą ewidencję wydawanych legitymacyj.

Do otrzymania legitymacyj mają prawo nauczyciele państwowych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych oraz publicznych szkół powszechnych etatowi, tak stali jak tymcza-

sowi, udzielający nauki w przepisanej liczbie godzin oraz urzędnicy administracyjni i funkcjonariusze niżsi. Legitymacje mogą otrzymać również emerytowani urzędnicy, dyrektorowie, kierownicy i nauczyciele państwowych szkół średnich i publicznych szkół powszechnych. Natomiast nauczyciele, udzielający nauki w państwowych szkołach średnich i w publicznych szkołach powszechnych w pewnej liczbie godzin i płatni w stosunku do liczby tych godzin są nauczycielami nieetatowymi i legitymacyj, uprawniających do korzystania ze zniżek kolejowych, nie otrzymają.

W każdym wypadku ustąpienia urzędnika ze służby państwowej w Okręgu Szkolnym lub wogóle ze służby państwowej legitymacja musi być bezwarunkowo zwracana. Zwrotu legitymacji winna dopilnować bezpośrednio władza przełożona t. j. kierownicy urzędów, dyrektorowie i inspektorowie. W wypadkach, gdyby nauczyciel (lka) legitymacji nie zwrócił (a), dyrektor lub inspektor powinien dowieść o tem Kuratorjum.

Nietylko wystawianie, lecz i prolongowanie legitymacyj na rok następny należy do Kuratorjum.

Cena legitymacji (zwrot kosztów) wynosi 200 (dwieście) marek.

Dyrektorowie i Inspektorowie wydadzą podwładnym funkcjonariuszom legitymacje nowego typu po odebraniu legitymacji wydanych przez b. Departament Oświaty.

Zwraca się uwagę, że legitymacje b. Departamentu Oświaty są ważne tylko do 1 września r. b.

Kierownicy podwładnych Kuratorjum urzędów, dyrektorowie i inspektorowie winni bezzwłocznie zakupić w Kuratorjum odpowiednią liczbę legitymacyj i po wklejeniu fotografii, podpisanych przez odnośnych funkcjonariuszów, oraz po wypełnieniu treści bez odciskania pieczęci prześłać do Kuratorjum.

Nauczycielstwo otrzyma legitymacje przez swą bezpośrednią władzę przełożoną. W legitymacji nie wolno umieszczać żadnych dopisków.

Wilno d. 28/VII 1922.

№ 6980

Okólnik Nr. 16 — I.

(—) Z. Gąsiorowski

Kurator.

18.

*Do wszystkich Władz i Urzędów, podległych Ministerstwu
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego*

w sprawie nieodpowiedniej korespondencji osób prywatnych z Władzami
oraz Urzędami Państwowemi.

Ministerstwo W. R. i O. P. podaje poniżej rozporządzenie p. Prezydenta Ministrów w sprawie nieodpowiedniej korespondencji osób

33351

prywatnych z władzami oraz Urzędami Państwowymi dla bezwzględ-
nego zastosowania się.

Warszawa, dnia 6 lutego 1922 r.
L. 227/22 S.

Minister:
(—) w. z. T. Łopuszański.

PREZYDENT MINISTRÓW
Warszawa, dnia 19 stycznia 1922 r.
L. 24880/21.

Do Panów Ministrów i Prezesów Urzędów Głównych w Warszawie.

Niejdnokrotnie zdarza się, że osoby prywatne w pismach, wnoszonych do władz i urzędów państwowych, używają sposobu wyrażania się, nieliczącego z godnością władzy lub urzędu — a nawet stanowiącego wprost obrazę dla danej władzy lub poszczególnych jej organów.

Wypadki takie świadczą o osłabieniu w społeczeństwie, a przynajmniej w niektórych jego sferach autorytetu władzy, tolerowanie zaś ich w przyszłości podkopać może w oczach społeczeństwa powagę urzędów państwowych — a tem samem utrudnić spełnienie ciężących na nich obowiązków.

Ustawy karne, obowiązujące we wszystkich dzielnicach Rzeczypospolitej, zawierają postanowienia, kwalifikujące tego rodzaju wystąpienia do władz i urzędów państwowych, jako karygodne i ścigane z urzędu, art. 154 ustawy karnej, obowiązującej w b. zaborze rosyjskim, §§ 185 196 ustawy karnej dla Rzeszy Niemieckiej właściwej od 15/I 1871 dla ziem b. dzielnicy Pruskiej oraz §§ 487 — 492, 496, powszechnej Austr. ustawy karnej z dnia 27 maja 1851 r. art. V ustawy z dnia 17 grudnia 1862 r. (Dz. U. P. austr. № 8, z 1863 r.), obowiązujące na obszarze b. zaboru austriackiego, dają gwarancję zabezpieczenia w sposób dostateczny autorytetu władzy przed uchybieniami jednostek.

Proszę przeto o wydanie urzędom podległym stosownego pouczenia oraz zarządzenia, by wszelkie w nieodpowiednim, względnie obraźliwym tonie redagowane korespondencje osób prywatnych skierowywano bezzwłocznie do właściwych urzędów prokuratorskich dla ustawowego ścigania.

Wszystkie urzędy państwowe przestrzegać winny zasady, że obrona ich powagi jest ich obowiązkiem, że każde zwrócenie się do władzy lub urzędu państwowego, o ile przekracza granice dozwolonej krytyki postępowania władz lub ubliża powadze urzędu spotyka się, bez względu na osobę i stanowisko społeczne ubliżającego, z odpowiednią represją karną.

Prezydent Ministrów:
(—) Antoni Ponikowski.

19.

W sprawie pism do Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Wszelkie pisma, kierowane do Kuratora lub Kuratorjum Okręgu Szkolnego, należy układać w formie krótkiej i jak najprostrzej. Unikać więc należy wszelkich tytułów, jak J. Wielmożny (Kurator) prześwietne, świetne (Kuratorjum) i t. p. oraz takich zwrotów w tekście, jak „uprzejmie, uniżenie, cenne, łaskawe i t. d.

Po lewej stronie umieszczać bezwarunkowo należy ujętą w kilku słowach treść pisma. W odpowiedziach zawsze powoływać się na datę i liczbę pisma Kuratorjum. Adresować zatem należy: Do Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego — Wilno, Ostrobramska 6 lub: Do Kuratorjum Okręgu Szkolnego i t. d.

Pisząc do Kuratorjum lub do innych urzędów należy zawsze zostawiać wąski przynajmniej margines na lewej stronie pisma, akta bowiem wszywają się do tek.

(—) *Z. Gąsiorowski*
Kurator.

20.

Prenumerata Dziennika Urzędowego Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

Dziennik Urzędowy Okręgu Szkolnego Wileńskiego winien być prenumerowany przez wszystkie zakłady naukowe wszelkiego typu — publiczne szkoły powszechne, państwowe szkoły średnie, ogólnokształcące, zawodowe, seminarja nauczycielskie, preparandy oraz inspektoraty szkolne. Prenumerata tymczasowa, do 1 stycznia wynosi 1000 mk., pojedynczy numer 200 mk.

Dyrekcje i inspektoraty wpłacą należność za odpowiednią liczbę zaprenumerowanych egzemplarzy bezpośrednio do Kasy Kuratorjum lub też w najbliższym Biurze Poczto-
wem na rachunek Poczto-
wej Kasy Oszczędności Conto Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

Kwit opłaconej prenumeraty wraz z listą odbiorców i ich dokładnym adresem nadesłać należy do Kuratorjum.

(—) *Z. Gąsiorowski*
Kurator.

21.

Ruch Służbowy.

Naczelnik Państwa mianował:

1) postanowieniem z dn. 10 maja 1922 r. Kuratora Okręgu Szkolnego Pomorskiego *Zygmunta Gąsiorowskiego* Kuratorem Okręgu

Szkolnego Wileńskiego z ważnością od dnia 16 maja r. b. Minister W. R. i O. P. mianował postanowieniem:

2) z dn. 10 lipca 1922 r. Nr. 678/4 P. wizytatora b. Departamentu Oświaty *Alfreda Rachalskiego* wizytatorem szkół i kierownikiem Wydziału Prezydjalnego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego z ważnością od dnia 1 czerwca 1922 r.,

3) z dn. 5 lipca 1922 r. Nr. 684/4 P. Intpektora Szkolnego w Grodnie *Rafała Wóźniakowskiego* wizytatorem i kierownikiem Wydziału Szkolnictwa Powszechnego i Seminarjów Nauczycielskich K. O. S. W. z ważnością od dnia 16 lipca 1922 r.

4) z dn. 19 lipca 1922 r. Nr. 687/4 P. *Ludwika Kuczewskiego* wizytatorem Wydziału Szkolnictwa Zawodowego (dział szkół handlowych) K. O. S. W. z ważnością od 1 lipca 1922 r.,

5) przeniósł wizytatora szkół powszechnych b. Okręgu Szkolnego Nowogródzkiego *Józefa Biegańskiego* z dniem 16 maja na stanowisko wizytatora do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

1507/834753